

Motion till riksdagen

1988/89:N344

av Åke Selberg m.fl. (s)

Den svenska rymdpolitiken

Rymdverksamheten i Kiruna omfattar institutet för rymdfysik (IRF), EISCAT, Esrange och Satellitbild i Kiruna AB samt delar av lantmäteriverkets verksamhet i Kiruna. Antalet anställda är ca 240 personer vilket utgör 2 % av samtliga förvärvsarbetande i Kiruna kommun.

Regeringen har senast i propositionen om särskilda regionalpolitiska insatser i Norrbottens län m.m. (prop. 1987/88:86) presenterat riktlinjer för utvecklingen i malmfälten vad avser statliga insatser. Rymdverksamheten i Kiruna berörs som ett av många områden för insatser.

Det är i detta sammanhang väsentligt att komma ihåg att rymdverksamheten i Kiruna berörs som ett av många områden för insatser.

Det är också väsentligt att komma ihåg att rymdverksamheten i Kiruna är mycket starkt beroende av Sveriges internationella rymdpolitik. Sondraketverksamheten vid Esrange är beroende av beslut som fattas inom ESA-programmet "Esrange Special Project". Datanedtagning vid Esrange beror på beslut i ESA om var data skall tas emot från olika satelliter och polära plattformar, verksamheten vid Satellitbild beror av Sveriges deltagande i det fransk-svenska SPOT-projektet etc. Det svenska deltagandet i ESA är basen för rymdverksamheten i Kiruna. Ett deltagande på alltför låg nivå gör det svårt för Sverige att få ESA-anläggningar och ESA-uppdrag. Sveriges andel av ESA:s program är idag ca 2,3 % och sjunkande beroende på att huvuddelen av ESA-länderna beslutat om att öka sina insatser i ESA:s program mera än vad Sverige gjort. På sikt bör Sverige med sina goda industripolitiska förutsättningar höja sin andel i ESA:s totala program till BNI-andel, d.v.s. ca 3,5 %.

Det svenska beslutet 1988 att tills vidare inte delta i ESA:s Columbusprojekt bör omprövas nu.

Statens delegation för rymdverksamhet (DFR) konstaterar i sin anslagsframställning för budgetåret 1989/90 att konsekvenserna på sikt av beslutet att inte delta i Columbus är svåra att idag överblicka. Den Polära Plattformen, som är en del av Columbus, skulle kunna innebära arbetsuppgifter för Esrange. DFR konstaterar att konkurrenssituationen på Nordkalotten vad avser styrning och nedtagning av data från polära satelliter kommer att förändras i och med att Sverige inte deltar i Columbus. Vidare konstateras att den regionala utvecklingen i Norrbotten vad gäller rymdverksamhet står i direkt samband med det svenska engagemanget i det europeiska rymdsamarbetet. Ett sådant engagemang framstår enligt DFR idag som ännu angelägnare när Norge som nyblivet medlemsland och Finland som asso-

cierat och med all sannolikhet blivande medlemsland kan erbjuda alternativ till Sverige vad gäller uppgifter i anslutning till polära satelliter.

Mot. 1988/89
N344

Sett i ett längre perspektiv har det svenska ställningstagandet en mycket stor strategisk betydelse för utvecklingen av verksamheten vid Esrange och Satellitbild. Genom att Sverige ej är med i Columbusprojektet är risken uppenbar att datamottagning i fjärranalysverksamhet i Kiruna ställs vid sidan av huvudutvecklingen.

Frågan om placering av mottagningsstationen för den Polära Plattformen är ett tydligt exempel på i vilken hög grad utvecklingen av rymdverksamheten i Kiruna beror på rymdpolitiska beslut i Sverige, i andra länder och i samarbetsorgan. En grundförutsättning för att ha en möjlighet att få en station förlagd till Kiruna torde vara att Sverige deltar i Columbusprojektet.

Kontroll- och mottagningsstationen för den Polära Plattformen skall dock inte ses som en regionalpolitisk sysselsättningsfråga. Det handlar i stället om Sveriges möjligheter att i ett längre perspektiv behålla den tätposition som nu etablerats inom fjärranalysområdet. Sysselsättningseffekterna är endast av mycket positiv sekundär effekt.

Våra nordiska grannländer deltar i Columbus, Danmark med 1 % och Norge med 0,4 %. Ett svenskt deltagande på nivån 1 % förefaller väl motiverat.

Hemställan

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om den svenska rymdpolitiken,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om nödvändigheten av att Sverige på sikt höjer sin andel av ESA:s totala program till BNI-andel,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att Sverige bör besluta om ett deltagande i Columbusprojektet.

Stockholm den 25 januari 1989

Åke Selberg (s)

Sten-Ove Sundström (s)

Monica Öhman (s)

Ewa Hedkvist Petersen (s)

